

KUR'AN YOLU MEALİ'NDEKİ TÜRKÇE CÜMLE YAPILARININ ANALİZİ: BAKARA SURESİ ÖRNEĞİ*

ANALYSIS OF TURKISH SENTENCE STRUCTURES IN THE KUR'AN YOLU MEALİ: THE EXAMPLE OF SURAH BAKARA

Ahmet KAYASANDIK   **

Özet

Bu çalışma, Kur'an-ı Kerim'in en uzun suresi Bakara'nın Kur'an Yolu Meal'i'nde kullanılan söz dizimi çeşitlerini incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmanın temel varsayımı, mealdeki cümle türlerinin anlam aktarımı ve metin anlaşılabilirliği üzerindeki etkisidir. Söz dizimi yapısının çözülmesi, dil ve söylem bakımından da önemlidir. Nicel ve nitel yöntemlerin birlikte kullanıldığı araştırmanın veri kaynağı Hayrettin Karaman ve diğerlerinin hazırladığı mealdir. Özkan ve Sevinçli'nin söz dizimi tasnifi esas alınarak bu kaynaktaki cümleler; yüklemine, yerine, türüne, anlamına ve yapısına göre sınıflandırılmıştır. Yüklemine türüne göre 867 (%72) fiil cümlesi, 325 (%28) isim cümlesi vardır. Fiil cümlelerindeki çekimli fiillerin çok azı birleşik zamanlıdır. 801 (%88) kurallı cümleye karşılık 105 (%12) cümle devriktir. Emir cümlesi sayısı 239'dur. Olumlu cümleler (n= 824), olumsuzlara (n=125) göre açık farkla fazladır. Yapılarına göre basit cümle sayısı (528 / %44), birleşik ve sıralı cümlelerin toplamından (547 / %56) azdır. Bu yapı, mealin kolay okunması ve anlaşılması bakımından dille ilgili zorlukları göstermektedir. Meallerin daha yalın ve anlaşılır olabilmesi için Türk Dili uzmanlarına danışılması gerektiği önerilmektedir. Böylece yazım ve noktalama yanlışlarıyla anlatım bozukluklarının olmadığı, basit ve kurallı cümle yapısının tercih

* DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17929291>

turnitin.com tarafından taranmıştır. Creative Commons lisansı altındadır.

Araştırma Makalesi: **Geliş tarihi:** 17.10.2025 **Kabul tarihi:** 10.12.2025

Atıf Bilgisi / Reference Information: KAYASANDIK, A. (2025). Kur'an Yolu Meal'i'ndeki Türkçe Cümle Yapılarının Analizi: Bakara Suresi Örneği, *Zeitschrift für die Welt der Türken*, 17 /3, s. 25-42.

** Doç. Dr., Abdullah Gül Üniversitesi Rektörlüğü Ortak Dersler Bölümü
Kayseri / TÜRKİYE ahmet.kayasandik@agu.edu.tr
<https://orcid.org/0000-0001-8633-034X>

edildiği mealler yazılabilir. Bu çalışma, Kur'an-ı Kerim mealinin dil bilgisel bakımdan değerlendirilmesine dair sistematik bir yaklaşım sunmaktadır.

Anahtar kelimeler: Türkçe söz dizimi çeşitleri, Türkçe cümle yapısı, Bakara suresi meali, dilbilimsel analiz, mealler için öneriler

Abstract

This study aims to examine the types of syntax used in the Kur'an Yolu Meali translation of Surah Al-Baqarah, the longest surah in the Qur'an. The fundamental assumption of the study is the effect of sentence types in the translation on meaning transfer and text comprehensibility. The analysis of syntactic structure is also important in terms of language and discourse. The data source for this research, which uses both quantitative and qualitative methods, is the translation prepared by Hayrettin Karaman and others. Based on the syntax classification of Özkan and Sevinçli, the sentences in this source have been classified according to the position, type, meaning, and structure of the predicate. According to the type of predicate, there are 867 (%72) verb sentences and 325 (%28) noun sentences. Very few conjugated verbs in the verb sentences are compound tenses. There are 801 (%88) regular sentences and 105 (%12) inverted sentences. The number of imperative sentences is 239. Positive sentences (n=824) are significantly more numerous than negative ones (n=125). The number of simple sentences (528 / %44), was less than the total number of compound and complex sentences (547 / %56) This structure indicates linguistic difficulties in terms of the ease of reading and understanding the translation. It is recommended that Turkish language experts be consulted to ensure that translations are simpler and more understandable. This will enable translations to be written with no spelling or punctuation errors or grammatical mistakes, using simple and standard sentence structures. This study presents a systematic approach to the linguistic evaluation of the translation of the Holy Quran.

Keywords: Types of syntax in Turkish, sentence structure in Turkish, translation of Surah Al-Baqarah, linguistic analysis, suggestions for translations

Giriş

Kur'an-ı Kerim, sadece ilahî mesajın Arapça olarak insanlığa iletildiği kutsal bir kitap değil aynı zamanda Arapçanın yüksek ifade kabiliyetini gösteren edebî bir metindir. Bu niteliği sebebiyle Türkçeye çevirisi, sadece basit bir dil süreci değildir. Anlamın, üslubun ve yapının korunmasını gerektiren önemli bir çeviri sorunudur. Özellikle anlamın doğru ve açık biçimde iletilmesi, kullanılan cümle yapılarının uygunluğuyla doğrudan ilgilidir. İncelenen mealdeki cümle yapılarının sistematik olarak analiz edilmemesi, anlam aktarımının gramer yönünün yeterince araştırılmadığını göstermektedir. Bu bağlamda Kur'an meallerinde kullanılan cümle türlerinin okuyucunun iletilen mesajı

doğru anlamasındaki payı çok önemlidir. Abbasi vd. (2012), dinî metinlerin örtülü ve etkili olduğunu, her kültürün kendine özgü sınırlamaları ve kültürel farklılıkları bulunduğunu, bunlar da çevirmeni zorladığı için onun çevirisine yansıdığını belirtirler. Geleneksel çeviri yöntemini reddeden Nida (1975) da çevirmenin kelime kelime çevirmekten kaçınmasını, hedef dilin okuyucularının dil alışkanlıklarını ve metnin kültürel bağlamını dikkate almasını önerir. Hare (2014) ise kutsal olanı tanımlamanın karmaşık bir sorun olduğunu ve kutsal olanın çevrilemeyeceği durumların bulunduğunu vurgular.

Al Farisi (2023), Kur'an mealini Arapça bilmeyenlerin ilahî mesajları anlaması bakımından değerli sayar. Meallerde Arapça yapının çeviriyi zorlaştırdığını söyler. Ona göre kabul edilebilir bir meal; doğruluk, açıklık, doğallık ve bağlama uygunluk ölçütlerine uygun olmalıdır. Cümle yapılarının basit olması, cümlelerin 17 kelimeyi geçmemesi açıklık için gereklidir, görüşünü paylaşır. Abdelaal ve Rashid (2016) de yukarıdakine benzer görüşlere katılırlar.

Silm (selm) kökünden türetilen ve sözlüklerde teslim olma, boyun eğme, kurtuluşa erme karşılıkları verilen İslam; esasen hakka ve doğruya ummak anlamındadır ve Allah katındaki son hak dinin özel adıdır. "Kur'an'ın lisanî olması ve Arapçanın imkânlarını mükemmel bir şekilde göstermesi, onun tarih boyunca sürekli hayat içinde olmakla birlikte hep hayatın üstünde kalmasını ve zaman içerisinde toplumsal hayatta ortaya çıkan değişikliklere rağmen aslî özelliğini, yani insanlığa hidayet rehberi olması işlevini muhafaza etmesini sağlamıştır. Bilhassa Kur'an'ın, muhataplarını hep geleceğe yönelik bir duruşa sevk etmesi ve insanlara mâtuf bir talep ve davet olması, dolayısıyla inşâî olması onun mahiyetinin bir parçasıdır. Bu sebeple Kur'an'da bulunan ve sentaks veya gramer açısından ihbârî olan ifadeler bile haber olma konusundaki iddiadan vazgeçilmeksizin inşâî bir özellik taşımakta, bunun neticesinde Kur'an bir bütün olarak hem verdiği haberler açısından hem de bu haberlerin içinde taşıdığı ahlâkî delâlet yönünden doğruyu (hak) ifade etmektedir" (Görgün, 2002, s.389).

Arapça Kur'an'ı olduğu gibi Türkçeye çevirmenin zorluğuna bunun ilahî kitap olması sebebiyle gözetilmesi gereken birtakım hassasiyetler eklenince zorluk derecesi artmaktadır. Çeviri zorluklarına rağmen Kur'an'ın Türkçeye çevrilmesi öncelikli ihtiyaçlardan biridir. Her dilin kendine özgü kuralları ve söz varlığı vardır. Bu yüzden bir dilden başka bir dile birebir çeviri bazen imkânsızdır. Çeviriyi, kaynak dildeki metnin hedef dildeki eşdeğer metne dönüştürülmesi olarak tanımlayan Catford

(1965) da kaynak dildeki çok anlamlılığın ve kültüre özgü niteliklerin hedef dilde bulunmaması durumunda birebir çevirinin yapılamayacağını belirtir.

Kur'an'ın Türkçeye çevirisinde de benzer güçlükler bulunduğu için meal ve tefsirle çözüm bulunmuştur. Meryem ve Kamer surelerinin şu ayetleri de Kur'an'ın açık ve anlaşılır olması bağlamında değerlendirilebilir: "Biz Kur'an'ı senin dilinle kolay anlaşılır kıldık ki günahtan sakınanları onunla müjdeleyesin ve inatla direnenleri de onunla uyarasın!" (Meryem Sûresi, 97). "Andolsun ki Kur'an'ı düşünölsün diye kolaylaştırdık. Düşünecek yok mu?" (Kamer Sûresi, 17, 22, 32, 40).

Cümle genellikle bir haberi, bir olayı, bir hareketi, bir duyguyu, bir düşünceyi dinleyenin veya okuyanın zihninde herhangi bir soruya meydan vermeyecek biçimde eksiksiz olarak anlatmaya yarayan kelime veya kelime dizisi olarak tanımlanır. Asıl işlevi yargı ifade etmek olduğu için de yargı birimleri olarak da anılır. Cümledeki kelime sayısı, anlatılmak istenene göre değişir. En az çaba kanununun da doğal bir sonucu olarak özellikle günlük konuşmalarda cümlelerin dilin kurallarına uyup uymadığına pek dikkat edilmediği hâlde anlatılmak istenenin yazılı olarak ifadesi gerektiğinde yanlış veya eksik anlaşılmalara önlemek için dilin kurallarına, kelime seçimine, bunların cümledeki sırasına vb. hususlara dikkat edilir. Cümledeki her bir kelime meramın daha açık ve anlaşılır olmasına yaramalıdır.

Cümleler, kelimelerinin dizilişi yönüyle dilden dile değişiklikler gösterse de bu yapı içinde bulunan ögeler bakımından benzer hatta aynıdır. Cümle tanımlarının, ögelerinin, bunların işlevlerinin farklı dillere aynı olması bundandır. Bu sebeple cümle çözümlemeleri ve sınıflandırmaları için belirlenen ölçütler, bütün dillerde geçerlidir.

Cümle konusu pek çok dil uzmanı tarafından incelenmiştir. Çeşitli çalışmalarda ortak terimlerin kullanıldığını ve sınıflandırmada birlik olduğunu söylemek mümkün değildir. Tanımlarda benzerlikler görülse de tasniflerde farklılıklar vardır.

Her ne kadar adlandırmada benzer veya farklı terimler kullanılsa da cümleler; yüklemine yerine, türüne, yapısına ve anlamlarına göre çeşitlerine ayrılmaktadır: Yüklemine yerine (öğelerin dizilişine) ve yüklemine türüne göre cümlelerin tasnifinde araştırmacıların farklı değerlendirmeleri yoktur. Gencan (1978), Bilgegil (1982), Beserek (1991), Gülensoy (2000), Gülsevin ve Boz (2006), Karahan (2007), Özkan ve Sevinçli (2009), Hatiboğlu (2010) ve Karaağaç (2016)

yüklemine göre cümleleri kurallı ve devrik (kuralsız) cümle olmak üzere ikiye ayırırlar. Atabay vd. (1981) ve Eker (2003) bunlara kesik tümceyi de eklerler.

Yüklemine göre cümlelerin isim (ad) ve fiil (eylem) cümlesi olarak sınıflandırılması neredeyse tüm araştırmacılar [Gencan (1978), Atabay vd. (1981), Bilgegil (1982), Ergin (1982), Beserek (1991), Gülensoy (2000), Eker (2003), Gülsevin ve Boz (2006), Karahan (2007), Özkan ve Sevinçli (2009), Hatiboğlu (2010), Banguoğlu (2011), Karaağaç (2016)] tarafından kabul görmektedir.

Anlamına göre cümlelerin sınıflandırılmasında terimler farklılaşmaya ve anlam inceliklerine göre grupların sayısı artmaya başlar: Beserek (1991), Gülensoy (2000), Gülsevin ve Boz (2006) anlamına göre cümleleri olumlu, olumsuz cümle, soru ve ünlem cümlesi olarak gruplandırır. Hatiboğlu (2010) ve Karaağaç (2016) bunlara ünlem cümlesini dâhil etmezlerken Eker (2003), Özkan ve Sevinçli (2009) ise bunlara emir cümlesini de eklerler. Bilgegil (1982) ise anlamına göre cümleleri, haber ve inşa cümleleri olmak üzere ikiye ayırdıktan sonra soru ve emir cümlelerini istek bildiren inşa cümleleri; umma ve korku cümlelerini ise istek bildirmeyen inşa cümleleri alt başlığı altında değerlendirir. Banguoğlu (2011), anlamına göre cümleleri diğerlerinden farklı olarak bağlam cümlesi başlığı altında 1. (Yanyana) Ulama, ayırtlama, karşıtlama, alması, üsteleme, açıklama cümlesi; 2. (Altalta) Salt bağlam, yerverme, sebep, sonuç, amaç, şart bağlam cümlesi alt başlıklarında inceler.

Cümleler yapılarına göre çoğunlukla basit, birleşik (şartlı, iç içe, ki'li), sıralı (bağımlı sıralı, bağımsız sıralı) ve bağlı cümle şeklinde sınıflandırılmakla birlikte araştırmacıların farklı değerlendirmeleri bu kategoride kendini gösterir. Dizdaroğlu (1976), Ergin (1982) ve Delice (2003) sadece birleşik (şartlı, iç içe, ki'li) cümlelerden bahsederler. Bilgegil (1982) yaygın sınıflandırmaya "girişik bileşik cümle, ara cümlecisi ve karmaşık cümleyi ekler. Beserek (1991) ise yapısı bakımından cümleleri; basit, birleşik, sıralı cümle olarak ayırmakla yetinir. Gülensoy (2000) kesik ve devrik cümleyi bu kategoride değerlendirir. Ara sözlü ve kesik cümleyi Özkan ve Sevinçli (2009) de bu gruba dâhil ederler. Eker'in (2003) gruplandırması da basit, birleşik (şartlı, ki'li), sıralı ve bağlı tümce şeklindedir. Banguoğlu (2011) cümleleri biri basit cümle diğeri birleşik cümle olmak üzere iki ana dilimde yapılarına göre çok ayrıntılı biçimde incelemiştir. Girişik birleşik cümleleri adfiil, sıfatfiil, zarffiil cümleleri olarak kendi içlerinde

de detaylandırır ve bunları karmaşık birleşik cümle başlığı altında gösterir. En karmaşık sınıflandırmayı da Banguoğlu yapmıştır.

Araştırmacılar temel kategorilerde genel bir kabulden yana değerlendirmelerde bulunurlarken alt sınıflandırmalarda kuramsal yaklaşımlar ve odaklar hususunda bazı değişiklikler ortaya koyarlar.

Amaç

Yukarıda değinilen kısıtlar sebebiyle Kur'an-ı Kerim mealindeki bazı birleşik cümleler zor okunmakta, kolay anlaşılamamaktadır. Bu da bir sorundur. Bu çalışmada, mevcut problemin mealdeki cümle yapısından kaynaklanıp kaynaklanmadığı sorusuna cevap aranmıştır. Kur'an Yolu Meali'nden en uzun sure olması sebebiyle seçilen Bakara suresindeki Türkçe söz dizimi çeşitlerinin analiz edildiği bu çalışmanın amacı; kaynak olarak seçilen mealdeki söz dizimi çeşitlerini tespit etmek, basit ve birleşik cümle yapılarının metnin anlaşılabilirliğine etkisini değerlendirmek ve amaca uygun, daha kolay ve anlaşılabilir mealler yazmak için bazı önerilerde bulunmaktır.

Kuramsal Çerçeve

Thompson'un bilgi yapısı, Catford'un düzey değişimleri kuramı Chomsky'nin üretici-dönüşümsel dil bilgisi, Nida'nın dinamik eşdeğerlik modeli, Halliday'in işlevsel dil bilgisi, Newmark'ın iletişimsel/anlamsal çeviri ayrımı ve Türk dilbilgisi yaklaşımları burada bir araya getirilmiştir. Thompson (2004), cümlede tema ilişkisini ve bilgi akışını yöneten yapıya ait öğeleri açıklar. Catford (1965), birim değişimleri bağlamında çeviriyi inceler. Chomsky (1965), cümlelerin derin yapıdan yüzey yapıya dönüşümünü anlatır ve dilin üretken doğasını açıklar. Nida'ya (1975) göre çeviride anlam etkisi, yapısal sadakatten daha önemlidir. Halliday (1994), dilin anlam yaratma işlevini vurgular ve metin bütünlüğün önemini belirtir. Newmark (1988), iletişimsel çeviri kavramı üzerinde durur. Bunların hepsi Kur'an-ı Kerim meali gibi karmaşık çeviri metinlerinde gramatikal seçimlerle anlam aktarımı arasındaki ilişkiyi anlamayı kolaylaştırır.

Kapsam ve Yöntem

Kur'an-ı Kerim'in çok sayıda mealinin bulunması ve bunların tamamındaki söz dizimi çeşitlerini incelemek makale sınırlarını aşacağından çalışmanın kapsamı Hayrettin Karaman vd. tarafından hazırlanan ve Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından bastırılan Kur'an Yolu Meali'nin Bakara suresi mealindeki söz dizimi çeşitleriyle sınırlıdır.

Araştırma karma yöntem modelindedir. Nicel analiz, oranların hesabını, nitel analiz ise cümle yapılarının işlevini değerlendirmeye yöneliktir. Önce aşağıdaki tablolarda görülen alt başlıklar tespit edilerek çetelelerin tutulacağı şablonlar hazırlanmıştır. Bakara suresi mealindeki bütün cümleler, çeşitlerine göre bu çetele şablonlarına işaretlenmiş, bunlar tek tek sayılarak aşağıdaki tablolara işlenmiştir. Böylece elde edilen bulgular, tablo düzeninde topluca görülebilir hâle getirilmiştir. Bu verilere göre de nitel değerlendirmeler yapılmıştır.

Bakara Suresi Mealindeki Türkçe Söz Dizimi Çeşitleri

Yukarıda kapsam alt başlığı altında belirtildiği üzere bu çalışmada Hayrettin Karaman vd. tarafından hazırlanan Kur'an Yolu Meali adlı eserdeki Bakara suresi mealindeki cümle çeşitleri incelenmiştir. Bu eserin seçilmesinin resmî kurum tarafından basılması dışında özel bir sebebi yoktur. Bakara suresinin tercih edilmesinin sebebi ise hem 286 ayetiyle Kur'an-ı Kerim'in en uzun suresi olması hem de aşağıda belirtilen İslâm hukukunun ana konularına dair pek çok hükmü kapsamıyla değişik söz dizimi çeşitlerini içermesidir. Medine'de indirilen ve adını 67-73. ayetlerde geçen bakara (sığır) kelimesinden alan bu surenin konusu tefsirde şöyle belirtilmiştir:

"Kur'an-ı Kerim'in kendine mahsus tertip ve üslûbu içinde şu ana konuları ihtiva etmektedir: İslâm'ın getirdiği inanç, ibadet ve hayat düzeniyle ilgili temel bilgiler; münafıklar, Allah'ın varlığını ve birliğini gösteren deliller, insanın yaratılışı, kabiliyetleri, imtihanı; İsrâiloğulları tarihinin önemli kesitleri, kâmil bir din olan İslâm'ın, daha önceki dinlerin evrensel kısmını ihtiva ettiği, buna karşılık onların -değişmesi, ıslah edilmesi, düzeltilmesi gereken- hükümlerini de ıslah ettiği; Hz. İbrâhim kıssası, Kâbe'nin yapılışı ve kible oluşu; yiyecekler, kıyas, vasiyet, oruç, savaş, hac, nikâh, boşama, dulluk, yetimlik, şarap, kumar, faiz, akidlerin yazılması, din ve vicdan hürriyeti, Allah-kul ilişkisi, örnek dualar vb. hususlarla ilgili hükümler ve irşadlar. Bakara sûresi daha ziyade Fâtiha'nın, "doğru yolu bulanlarla ondan sapanlar"a işaret eden kısmının, örnekler ve tarihî vâkıalarla açıklanması gibidir" (Diyanet İşleri Başkanlığı, Kur'an-ı Kerim, t.y.).

Bu çalışmada Özkan ve Sevinçli'nin (2009) cümle çeşitleri sınıflandırması esas alındı. Yüklemlerine göre cümleler kategorisindeki fiil cümlelerinin fiil çatılarına göre de gruplandırılması daha detaylı bir ayırım olduğu için bunlara yer verilmedi. Ayrıca girişik birleşik cümle diye adlandırılan yapının birleşik cümlelerin bir çeşidi olup olmadığı konusu tartışmalıdır. Bu yüzden alt başlık açılmadı.

Çalışmada kullanılan kaynağın Bakara suresi mealindeki cümleler, çeşitlerine göre sınıflandırılmış ve aşağıdaki tabloda bunların sayıları karşılıklarına yazılmıştır:

Tablo 1: *Bakara Suresindeki Söz Dizimi Çeşitleri ve Sayıları*

Söz dizimi çeşidi	Cümle sayısı
I. Yükleminin türüne göre	
1.1.1. Basit zamanlı isim cümlesi	320
1.1.2. Birleşik zamanlı isim cümlesi	5
1.2.1. Basit fiillerle kurulan fiil cümlesi	689
1.2.2. Birleşik fiillerle kurulan fiil cümlesi	121
1.2.3. Birleşik zamanlı fiillerle kurulan fiil cümlesi	57
II. Yükleminin yerine göre	
2.1. Kurallı cümle	801
2.2. Devrik cümle	105
III. Anlamlarına göre	
3.1. Olumlu isim cümlesi	262
3.2. Olumsuz isim cümlesi	43
3.3. Olumlu fiil cümlesi	562
3.4. Olumsuz fiil cümlesi	83
3.5. Soru cümlesi	42
3.6. Emir cümlesi	239
3.7. Ünlem cümlesi	33
IV. Yapılarına göre	
4.1. Basit cümle	528
4.2.1. Şartlı birleşik cümle	102
4.2.2. İç içe birleşik cümle	95
4.2.3. Ki'li birleşik cümle	97
4.3.1. Bağımlı sıralı cümle	157
4.3.2. Bağımsız sıralı cümle	61
4.4. Bağlı cümle	35
4.5. Ara sözlü cümle	12
4.6. Kesik cümle	2

Tablodaki verilere göre yükleminin türüne göre toplam 867 (%72) fiil cümlesine karşılık 325 (%28) isim cümlesi vardır. 689 fiil cümlesi basit; 121 fiil cümlesi ise birleşik fiillerle kurulmuştur. 57 fiil ise birleşik zamanda çekimlenmiştir. Fiil cümlelerinin çok olması, kaynak dildeki fiil merkezli yapının hedef dile yansması olarak değerlendirilebilir. Bu da Bakara suresi özelinde eylem ifadelerinin daha fazla bulunduğunu göstermektedir. İç içe birleşik cümlelerdeki iç cümleler, ara cümleler ve sıralı cümleler ayrıca değerlendirildiği için mesela isim cümleleriyle fiil cümlelerinin veya kurallı cümlelerle devrik cümlelerin toplamı, mealin tamamındaki cümle sayısını göstermez.

Bu sure mealindeki cümlelerin 801 (%88,41)'i kurallı, 105 (%11,59)'i ise devrik cümledir. Devrik cümlelerin bu kadar fazla olması, biçimsel yapıya ve üsluba bağlılığı göstermektedir. 97 adet ki'li birleşik cümle tespiti, bunun dayanaklarındandır.

Anlamlarına göre ise olumlu cümleler çoğunluktadır. Toplam 824 olumlu cümleye karşılık olumsuz cümlelerin sayısı 125'tir. Niteliği itibariyle emir cümlelerinin sayıca çok olması beklenirken sadece 239 adet emir cümlesi tespit edilmiştir. 42 soru cümlesinin çoğunu cevabı beklenen sorular değil anlatım tarzı çeşidi olarak kurulan cümleler oluşturmaktadır. Soru cümlelerinin 28'i soru ekiyle, 8'i soru zamiriyle ve 6'sı da soru zarfıyla kurulmuştur. Ünlem cümlelerinde ise hitaplar çoğunluktadır.

Yapılarına göre ise 528 (%49) basit cümle tespit edilmiştir. Şartlı, iç içe ve ki'li toplam 294 birleşik cümleye, toplam 253 sıralı ve bağlı cümle eklendiğinde bunların toplamı 547 (%51) etmektedir. Sonuçta basit olmayan cümlelerin sayısı basit cümleleri geçmektedir. İçinde ara söz bulunan 12 cümle varken kesik cümlelerin sayısı sadece 2'dir.

Birleşik, sıralı ve bağlı cümlelerin basit cümlelere göre anlaşılabilirliğinin ve anlamının kavranmasının zor olduğu dikkate alınırsa Kur'an'ın anlaşılmasına hizmet etmesi beklenen mealin bu işlevi tam olarak yerine getirdiğini iddia etmek zorlaşmaktadır. Aşağıda da örneklediği üzere daha kolay anlaşılabilir, basit yapıları cümlelerle meallerin yeniden gözden geçirilerek düzenlenmesi meal yazmaktaki amaca daha çok hizmet edecektir. Nitekim Enes (b. Mâlik) tarafından rivayet edilen “Kolaylaştırın zorlaştırmayın; müjdeleyin, nefret ettirmeyin!” (B69 Buhârî, İlim, 11) hadisinin gereği, bu bahis için de geçerli olsa gerektir.

Basit kiplerle çekimlenen fiillerin kipleri ve bunların hangi kişiye göre çekimlendiği aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 2: Basit Kiplere Çekimlenen Fiil Sayıları

Kip	T1.k.	T2.k.	T3.k.	Ç1.k.	Ç2.k.	Ç3.k.	Toplam
Bilinen geçmiş z.	2	2	55	39	10	37	145
Anlatılan geçmiş z.	-	-	28	2	-	8	38
Şimdiki zaman (-yor)	2	2	18	4	10	16	52
(-mAktA)	-	-	17	1	1	-	19
Gelecek zaman	3	2	25	6	8	15	59
Geniş zaman	8	7	108	10	13	59	205
Dilek kipi	-	2	-	-	-	-	2
İstek kipi	3	2	-	2	9	-	6

Gereklilik kipi	-	-	4	-	-	-	4
Emir kipi	-	59	29	-	172	4	264
Toplam	18	76	284	64	223	138	749

Emir kipiyle çekimlenen fiil sayısının (264) çok olması beklenen bir durumdur. Bir anlamda belirsiz zaman olarak da adlandırılabilir geniş zamanda çekimlenmiş 205 fiil bulunmaktadır ki bu nitelikteki metinlerde en fazla kullanılan veya tercih edilen zamandır. Bakara suresinin yukarıda bahsedilen içeriği göz önünde bulundurulursa hikâye zamanında çekimlenmiş fiil sayısının 145 olması normaldir. Fillerin çoğu teklik üçüncü kişiye göre çekimlenmişken emir kipindekilerin çoğu çokluk ikinci kişi (172) ve teklik ikinci kişiye (59) göre çekimlenmiştir. Bu da çokluk ikinci kişiyle (siz), teklik ikinci kişinin (59) fazlasıyla muhatap alındığını göstermektedir.

Birleşik zamanlı kiplerde çekimlenen fiil sayıları da aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 3: Birleşik Zamanlı Kiplerde Çekimlenen Fiil Sayıları

Kip	T3.k.	Ç1.k.	Ç2.k.	Ç3.k.	Toplam
Anlatılan geçmiş zamanın hikâyesi	11	11	4	5	30
Şimdiki zamanın hikâyesi	1	-	1	6	8
Gelecek zamanın hikâyesi	2	-	-	1	3
Geniş zamanın hikâyesi	3	-	1	5	9
Şart kipinin hikâyesi	2	1	-	2	5
Anlatılan geçmiş zamanın şartı	-	-	-	1	1
Genel toplam:					56

Çokluk üçüncü kişiye göre anlatılan geçmiş zamanın şartıyla çekimlenmiş sadece bir fiil tespit edilmiştir. Diğer birleşik çekimlerin hepsi hikâye zamanındadır. En fazla örnek de anlatılan geçmiş zamanın hikâyesinde teklik üçüncü kişiyle, çokluk birinci kişide on birer tespit edilmiştir.

Meallerin Söz Dizimi Yapısına Dair Öneriler

Kültürel farklılıklar, coğrafya, tarih, sosyal ihtiyaçlar, her dilin özelliğinin farklı olması gibi bir çok farklı etken/sebepe yüzünden bir dilden başka bir dile tam anlamıyla çeviri yapılamayacağı bilinen bir gerçektir. Arapça (kimilerine göre Rabca) Allah'ın kelimelerini yukarıdaki sebeplere dinî kaygılar ve asıl anlamı ifade etmenin zorluğu gibi hususlar da eklenince Kur'an-ı Kerim'i Türkçeye çevirmek hiç de kolay değildir. Bu yüzden meallerde bazen anlatım bozuklukları, noktalama eksikleri veya yanlışlarının da sebep olduğu anlam karışıklıkları gibi sorunlara

rastlanmaktadır. Bunların giderilmesi için cümlelerin dil bilgisi bakımından doğru kurulması, anlaşılabilir olması, cümlede eksik ya da gereksiz kelime kullanılmaması vb. konulara dikkat edilmelidir. Meallerin Türk Dili uzmanlarıyla birlikte hazırlanması, sorunlu birtakım hususların en aza indirilmesini sağlayacaktır. Surenin başında gerekli açıklamalar yapıldıktan sonra mümkün olduğunca basit ve kurallı cümlelerin kullanılması, ek açıklamaların dipnotlarda verilmesi metnin daha kolay okunmasını ve anlaşılmasını sağlayacaktır. Bütün zorluklara ve endişelere rağmen Kur'an-ı Kerim'in özgün dilini bilmeyen kullar için çeviri bir gerekliliktir. Zira kullarına emirlerini peygamberleri ve kitapları aracılığıyla gönderen Allah, bunların anlaşılmasını ister.

Dazdarevic vd. (2013) de dilbilimsel ve retorik özellikleri sebebiyle Kur'an'ı çevirmenin zorluğunu vurgularlar ve çevirinin / mealin Kur'an'ın dili, kültürü, tarihi ve bilimi konusunda uzmanlardan oluşan bir komisyon tarafından yapılmasını önerirler.

Çelen (2021) kaynak dile bağlı kalma, özne belirsizliği, özne ya da tümlecin zamir olması, fiillerin Türkçede çok kullanılmayan formlardan seçilmesi, çeviride benzer kelimelerin sıkça kullanılması, cümlelerin devrik ya da yüklemsiz olması ve sadece meal dilinde rastlanan kelimelerin bulunması gibi hususları meallerin başlıca sorunlarından kabul eder. Bunların da metni anlamayı zorlaştırdığını ve bazen de anlatım bozukluklarına sebep olduğunu belirterek Kur'an Yolu Meali'nin de yeniden gözden geçirilmesi gerektiğini söyler. Örnek olarak Nahl suresinden bazı ayetleri seçerek okuyuculardan hangi yöntemin daha anlaşılır olduğuna karar vermesini ister:

"30. *"Allah'a karşı gelmekten sakınanlara, "Rabbiniz size ne indirdi?" diye sorulur. Onlar, "Hayır indirdi" derler. Bu dünyada iyilik yapanlara güzel sonuçlar vardır. Âhiret yurdu daha da hayırlıdır. Allah'a karşı gelmekten sakınanların yurdu ne güzel!"*

31. *Girecekleri yer, zemininden ırmaklar akan adn cennetleridir; orada diledikleri her şeye sahip olacaklar. Takvâ sahiplerini Allah böyle ödüllendirecektir.*

32. *Onlar, meleklerin, "Selâm size; yaptıklarınıza karşılık girin cennete!" diyerek mutluluk içinde ruhlarını teslim alacağı kimselerdir.*

Çelen'in (2021, 322-323) önerisi: *"Allah'a karşı gelmekten sakınanlara "Rabbiniz Peygamber aracılığıyla size neyi haber verdi?" diye sorulunca "tevhid"i derler.*

Bu dünyada iyilik yapanların karşılığı cennettir. Cennet de dünyadan ve içindekilerden daha hayırlıdır. O, küfürden, şirkten ve dünyanın diğer kötülüklerinden korunanlar için ne güzel bir yerdir.

Allah inananlara ağaç ve evlerinin altından ırmaklar akan Adn cennetlerinde canlarının çektiği her şeyi ikram edecektir. Allah helal ve haramın sınırlarını koruyanları böyle ödüllendirir. Melekler de onların canlarını güzelce alırken 'Rabbinizden selam olsun size! Dünyada yaptığınız güzel işlerden dolayı haydi girin cennete!' diyeceklerdir."

Örnek olması bakımından incelediğimiz kaynaktan rastgele seçtiğimiz Bakara suresinin 137. ayetinin meali şöyledir: "Eğer onlar da sizin inandığınız gibi inanırlarsa kesinlikle doğru yolu bulmuş olurlar; fakat eğer yüz çevirirlerse bilesin ki bir ayrılıkçılığın içindedirler. O takdirde artık onlara karşı Allah sana yeter; O, iştendir, bilendir."

Bir Türk Dili uzmanı bu ifadenin şöyle yazılmasının daha uygun olacağı önerisinde bulunabilir: "Onlar da sizin inandığınız gibi inanırlarsa kesinlikle doğru yolu bulurlar fakat yüz çevirirlerse onların bir ayrılıkçılığın içinde olduklarını, bilesin. O takdirde artık onlara karşı Allah sana yeter. O, iştendir, bilendir."

Abdel Haleem (2004) ve Sher Ali (2021) bu ayetin İngilizce çevirisini tek cümleyle yaparken Itani (2012) üç cümleyle yapar. <https://quranx.com/2.137> genel ağ sayfasından aynı ayetin İngilizce çevirilerine bakıldığında bu ayetin farklı çevirmenler tarafından 1, 2 veya 3 cümlede çevrildiği görülmektedir. Bu da Türkçe mealdeki yapının benzer şekilde İngilizce çevirilerde de olduğunu göstermesi bakımından dikkat çekicidir.

Sonuç

Bu çalışmada Kur'an Yolu Meali Bakara suresindeki Türkçe cümlelerin çeşitlerine göre sistematik bir sınıflandırması yapılmıştır. Bulgular, fiil cümlelerinin isim cümlelerinden fazla olduğunu, basit cümlelerin ise birleşik ve sıralı cümlelerin toplamından az olduğunu göstermektedir. Bu da anlamın doğru ve kolay iletilmesi bakımından sorun oluşturmaktadır.

Farklı araştırmacılar cümle çeşitlerini sınıflandırılırken -önemsiz bazı adlandırma değişiklikleri olsa da- yüklemine yerine ve türüne göre cümle tasnifinde hemfikirler. Anlamlarına ve yapılarına göre sınıflandırmada ise bazı değerlendirme farklılıkları bulunmaktadır. Yapılarına göre en detaylı tasnif Banguoğlu'na aittir. Yapılarına göre

cümlelerin; -kabaca- basit, (şartlı, iç içe, ki'li) birleşik, sıralı ve bağlı cümle alt başlıklarına ayrılması hususunda genel bir kabul vardır.

İncelenen metinde yüklemnin türüne göre 325 (%28) isim cümlesine karşılık, 867 (%72) fiil cümlesi vardır. Bakara suresinin gerek en uzun sure gerekse kapsamı bakımından farklı konuları içermesinden hareketle Kur'an-ı Kerim'de fiil cümlelerinin isim cümlelerine göre çok fazla olduğu saptandı. 801 (%88) kurallı cümleye karşılık 105 (%12) devrik cümlelerin de çoğunlukla üslubu koruma kaygısıyla ki'li cümlelerden kaynaklanmaktadır. Anlamlarına göre emir cümlelerinin fazla olması beklenirken bunların sadece 239 olması Allah kelamının üslubu bakımından da araştırılmaya değerdir. Yapılarına göre 528 (%49) basit cümleye karşılık (şartlı, iç içe ve ki'li) birleşik cümlelerle, sıralı ve bağlı cümlelerin toplamının 547 (%51) olması yukarıdaki değerlendirmeyi haklı çıkarmaktadır.

En fazla kullanılan kip ise emir kipidir (264). Emir kipi dışındaki fiil çekimlerinde çoğunlukla teklik üçüncü kişi kullanılmıştır. İkinci sırada geniş zaman vardır. Anlatılan geçmiş zamanın şartı bir yerde kullanılmışken diğer birleşik zamanlı çekimler (55) hikâye çekimleridir.

Her dilin kendine göre çeşitli faktörlerden kaynaklanan birtakım spesifik nitelikleri bulunması doğaldır. Bu yüzden bir dilden başka bir dile kelimenin tam anlamıyla birebir çeviri yapmak neredeyse imkânsızdır. Çevrilecek metnin Allah kelamı olması, bazı zorluklara ve kaygılara sebep olmaktadır. Bütün zorluklarına rağmen Kur'an-ı Kerim'in mealleri hazırlanırken kolay okumayı ve anlaşılmayı sağlamak için basit cümle yapısı öncelikle seçilmelidir.

Kaynak olarak seçilen mealdeki ilahî mesajın okuyucu tarafından doğru ve kolay anlaşılmasında cümle çeşitlerinin etkisinin incelendiği bu çalışmadan elde edilen bulgulara göre; metnin niteliğinden kaynaklanan çeşitli kaygılar, sınırlılıklar, hedef dilin özellikleri gibi birtakım olumsuzluklara rağmen Türk Dili uzman(lar)ına danışarak yazım ve noktalama yanlışlarıyla anlatım bozukluklarının bulunmadığı, daha basit cümlelerle daha kolay okunabilecek ve anlaşılacak bir mealin yazılabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Benzer nitelikteki eserler yayımlanmadan Türk Dili uzmanı editör(ler) tarafından okunmalı ve gerekli düzeltmeler yapılmalıdır. Çeviriler için de aynı yol izlenmelidir.

Bu çalışmada, Kur'an mealinin sadece teolojik bir metin değil aynı zamanda dilbilimsel bir metin olduğu vurgulanarak çeviri çalışmalarına ve dil öğretimine de katkı sağlamak istenmiştir.

Yazar Katkısı:

Makale tek yazarlıdır. Yazarın katkısı %100'dür.

Etik Onay:

Bu çalışma insan katılımcıları veya hayvan denekleri içermemektedir. Bu nedenle etik kurul onayı gerekmemektedir.

Finansman:

Bu araştırma, kamu, ticari veya kâr amacı gütmeyen sektörlerdeki herhangi bir finansman kurumundan özel bir hibe almamıştır.

Çıkar Çatışması:

Yazar, bu çalışmanın hazırlanması ve yayımlanması sürecinde herhangi bir çıkar çatışması bulunmadığını beyan eder.

Veri Erişimi Beyanı:

Bu makalede sunulan tüm veriler, Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) lisansı altında herkese açık olarak erişime sunulmuştur. Makalede yer alan bilgiler, atıf yapılması koşuluyla, akademik ve eğitim amaçlı olarak kullanılabilir. Veriler, ZFWT'nin açık erişim politikası doğrultusunda yayımlanmıştır.

Kaynaklar

- Abbasi, G., Salehzadeh, S., Assemi, A., Dehghan, S. (2012). Language, translation, and culture. *International Conference on Language, Medias and Culture IPEDR*, vol.33, 83-87. Sigapore: IACSIT Press.
- Abdel Haleem, M.A.S. (2004). *The Qur'an (A new translation by M.A.S. Abdel Haleem)*. Oxford: Oxford University Press.
- Abdelaal, N. M., & Md Rashid, S. (2016). Grammar-related semantic losses in the translation of the Holy Quran, with special reference to surah Al A'araf (The Heights). *Sage Open*, 6(3). <https://doi.org/10.1177/2158244016661750>
- Al Farisi, M. (2023). Acceptability of the Quran translation. *Al-Jami'ah: Journal of Islamic Studies*. 61. 329-363. Yogyakarta. <https://doi.org/10.14421/ajis.2023.612.329-363> .
- Atabay, N., Özel, S., Çam, A. (1981). *Türkiye Türkçesinin sözdizimi*. Ankara: TDK yayınları.
- Banguoğlu, T. (2011). *Türkçenin grameri*. (9. baskı) Ankara: TDK yayınları.
- Beserek, A. (1991). *Türkçede cümle yapısı*. Ankara: MEB yayınları.
- Bilgegil, M. K. (1982). *Türkçe dilbilgisi*. İstanbul: Dergâh yayınları.

- Catford, J. C. (1965). *A linguistic theory of translation*. Oxford: Oxford University Press.
- Chomsky, N. (1965). *Aspects of the theory of syntax*. Massachusetts: The M.I.T. Press.
- Çelem, S. (2021). Türkçe Kur'an çevirilerinde geliştirilmeye açık alanlar - Kur'an Yolu Meâli örnekliğinde-. *Dinî Araştırmalar*, 24/61, 297-324. <https://doi.org/10.15745/da.1009356>
- Dazdarevic, S., Milovanovic, A. S. Fijuljanin, F. (2013). Translating sacred words. 5th International Social Sciences Conference in Balkans Organizatori: Sakarya University, Turkey, International University of Novi Pazar. June, 2013.
- Delice, H. İ. (2007). *Türkçe sözdizimi*. İstanbul: Kitapevi yayınları.
- Dizdaroğlu, H. (1976). *Tümce Bilgisi*. Ankara: TDK yayınları.
- Diyanet İşleri Başkanlığı (2025, Ağustos 5). *Bakara suresi tefsiri*. <https://kuran.diyanet.gov.tr/tefsir/sure/2-bakara-suresi>
- Diyanet İşleri Başkanlığı (2025, Eylül 10). *Hadislerle İslam*. <https://hadislerleislam.diyanet.gov.tr/sayfa.php?CILT=6&SAYFA=577>
- Diyanet İşleri Başkanlığı (2025, Ağustos 5). *Kur'an-ı Kerim, Kamer Sûresi, Meal-Kuran Yolu*. <https://kuran.diyanet.gov.tr/mushaf/kuran-meal-2/kamer-suresi-54/ayet-7/kuran-yolu-meali-5>
- Diyanet İşleri Başkanlığı (2025, Ağustos 7). *Kur'an-ı Kerim, Meryem Sûresi, Meal-Kuran Yolu*. <https://kuran.diyanet.gov.tr/mushaf/kuran-meal-2/meryem-suresi-19/ayet-96/kuran-yolu-meali-5>
- Eker, S. (2003). *Çağdaş Türk Dili* (2. baskı). Ankara: Grafiker yayınları.
- Emre, A. C. (1945). *Türk dilbilgisi*. Ankara: TDK yayınları.
- Ergin, M. (1982). *Türk dil bilgisi* (7. baskı). İstanbul: Boğaziçi yayınları.
- Gencan, T. N. (1978). *Dilbilgisi*. İstanbul: Kanaat yayınları.
- Görgün, T. (2002). *İslam Ansiklopedisi*. İçinde *Kur'an (mahiyeti)* (C. 26, s. 389). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı yayınları.
- Gülensoy, T. (2000). *Türkçe el kitabı*. Ankara: Akçağ yayınları.
- Gülsevin, G., Boz, E. (2006). *Türk Dili ve Kompozisyon I-II*. Konya: Tablet.
- Halliday, M. (1994). *An introduction to functional grammar* (2nd ed.) London: E. Arnold.
- Hare, T. (2014). Translation and the sacred: Translating scripture. In *A Companion to Translation Studies*, 529-542. Wiley online library. <https://doi.org/10.1002/9781118613504.ch40>
- Itani, T. (2012). *ClearQuran*. (2025, Ağustos 14). <https://www.clearquran.com/002.html>

- Karaağaç, G. (2016). *Türkçenin dil bilgisi*. Ankara: Akçağ yayınları.
- Karahan, L. (2007). *Türkçede söz dizimi*. (12. baskı) Ankara: Akçağ yayınları.
- Karaman, H., Çağrı, M., Dönmez, İ. K. ve Gümüş, S. (2020). *Kur'an Yolu Meali*. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı yayınları.
- Karaörs, M. M. (1993). *Türkçenin söz dizimi ve cümle tahlilleri*. Ankara: Akçağ yayınları.
- Newmark, P. (1988). *A textbook of translation*. London: Prentice Hall.
- Nida, E. A. (1975). *Language structure and translation (Essays)*. Stanford: Stanford University Press.
- Özkan, M., Sevinçli, V. (2009). *Türkiye Türkçesi söz dizimi (kelime çözümlemeli)*. (2. baskı) İstanbul: Akademik Kitaplar.
- Sher Ali, M. (2021). *The Holy Qur'an*. İslam International Publications Ltd.
- Thompson, G. (2004). *Introducing functional grammar* (2nd ed.). London: E. Arnold.

Extended Abstract

This study examines the varieties of syntax in Surah Al-Baqarah from the Kur'an Yolu Translation prepared by Hayrettin Karaman et al. The research is based on Özkan and Sevinçli's classification of sentence types. Accordingly, the syntactic structures in Surah Al-Baqarah were systematically analyzed.

The translation of the Holy Qur'an into Turkish involves unique challenges. While a translation requires the preservation of meaning, style, and structure, it aims to make the divine message comprehensible to those who do not know Arabic. Since religious texts contain implicit and profound meanings, the linguistic characteristics and cultural differences between the source and target languages create translation difficulties. Researchers emphasize that acceptable translations must meet the criteria of accuracy, clarity, naturalness, and contextual appropriateness. For clarity and comprehensibility, simple sentence structures not exceeding seventeen words are recommended, as compound sentences and complex structures make comprehension difficult.

Although sentences differ from language to language in terms of word order, they are the same in terms of the elements they contain. This is why sentence definitions, elements, and their functions are the same across different languages. Therefore, the criteria established for sentence analysis and classification are valid in all languages. Despite various studies and examinations conducted by linguists on sentences, there is no uniformity in terminology and classification. While there are similarities in the definitions, there are differences in the classifications. The study also mentions the classifications of renowned experts.

The purpose of this study, which examines Turkish syntactic varieties in Surah Al-Baqarah, is to identify the syntactic varieties in the selected

translation source and to make suggestions for writing more purposeful, easier, and more comprehensible translations. The scope of the study is limited to this translation published by the Presidency of Religious Affairs. Surah Al-Baqarah was chosen because it contains comprehensive topics of Islamic jurisprudence and is the longest surah (286 verses). In the study, which employs both quantitative and qualitative methods, the subtitles to be used in sentence classification were identified and tally sheet templates were prepared. All sentences in the source work were marked on these tally sheet templates according to their types. Then they were counted one by one and entered into tables. Thus, the findings obtained were made collectively visible in a table format. Qualitative evaluations were also made based on these data.

The findings obtained from the study are as follows: According to the predicate type, there are 867 verbal sentences compared to 325 nominal sentences. This indicates the prevalence of the action expressions. In total, 689 verbal sentences were simple; 121 verbal sentences were constructed with compound verbs, and 57 verbs were conjugated in compound tenses. According to the predicate position, 801 sentences are regular and 105 sentences are inverted. The presence of 97 compound sentences with "ki" and inverted structures is attributed to the concern for preserving the style. According to meaning, there were 824 affirmative and 125 negative sentences; 239 imperative and 42 interrogative sentences. According to the structure, there are 528 simple sentences. The number of compound sentences, including conditional, nested, and "ki"-compound sentences, is 294. When 253 sequential and connected sentences are added to this, it amounts to 547. In this case, simple sentence structures remain in the minority. Twelve sentences contain parenthetical expressions. 2 incomplete sentences were identified. Compound, sequential, and connected sentences are more difficult to read and understand than simple sentences. Given the preponderance of these structures compared to simple sentences, it becomes difficult to claim that the translation, which is expected to serve the understanding of the Qur'an, fully fulfills this function.

Looking at verb conjugations, it was determined that 205 verbs were conjugated in the present tense, 145 verbs in the witnessed past tense, 38 verbs in the reported past tense, 71 verbs in the present continuous tense, 59 verbs in the future tense; 264 verbs in the imperative mood, 6 verbs in the optative mood, 4 verbs in the necessitative mood, and 2 verbs in the conditional mood. While most verbs are conjugated according to the third person singular, most imperatives are conjugated according to the second person plural (172) and second person singular (59). As for compound tense conjugations, there is only one example of the conditional of the reported past tense. A total of 55 verbs conjugated in compound tenses are in the narrative tense, with the most examples (30) in the narrative of the reported past tense.

It is difficult to translate the Holy Qur'an literally into Turkish. Therefore, sometimes narrative flaws, spelling and punctuation errors are encountered in

translations. To eliminate such negativities, attention should be paid to matters such as constructing sentences grammatically correctly, ensuring comprehensibility, and not using missing or unnecessary words in sentences. Preparing translations under the consultancy of Turkish language experts will reduce some problematic issues. Additional explanations should be provided in footnotes and sentences with as simple a structure as possible should be preferred.

This research, which contains important implications for future Qur'anic translation work, presents a systematic linguistic approach. It is emphasized that sacred texts are both theological and linguistic documents. The study claims that with appropriate linguistic consultancy, translations will be easier to read and understand with a simpler syntactic structure while preserving theological fidelity. Translations should be balanced with the naturalness of the target language and should serve the purpose of making it comprehensible for those who do not read the Qur'an or know Arabic.